

ita Christus Dominus constituit sacerdotes in suum locum suffici, ut pro se legatione fungerentur: *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. Jo. 20. 21.* Quapropter sacerdotes vocantur, nunc lux mundi, nunc sal terræ, nunc Dei coadjutores. Idcirco etiam Trid. sess. 23. c. 14. præcipit ut promovendi ad præbyteratum prius ad docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac (nota) ad ministranda Sacramenta... idonei comprobentur. Et s. Thomas (1) dicit, quod Dominus ad hunc finem instituit Ordinem sacerdotum in sua Ecclesia, ut ipsi Sacramenta aliis ministrarent: *Et ideo posuit Ordinem in ea ut quidem aliis Sacramenta traderent.* Præcipua autem obligatio sacerdotum est circa administrationem Sacramentorum Eucharistiæ, et Pœnitentiæ, dum ideo duplex eis conferitur potestas sacrificandi nempe, et absolvendi a peccatis. Et animadvertatur quod Dominus Spiritum sanctum in sacerdotes infudit præcipue, ut absolvant a peccatis, prout legimus apud Joan. loc. cit. v. 22. et 23. *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. Hæc cum dixisset, insufflavit et dixit eis: Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis.* Itaque cum hoc sit sacerdotum præcipuum munus, et unus ex principalibus finibus, cur Deus eligit aliquem ad sacerdotium, dico quod sacerdos tenetur ad se habilem reddendum ad illud, saltem cum necessitatem cognoscit ob aliorum deficientiam, ne ab Apostolo exprobratur quod in vacuum gratiam recepit,

127. Hoc posito quomodo excusabitur a peccato ille sacerdos, qui sua socordia negligit audire confessiones, aut se habilem reddere ad illas audiendas, cum videt gravem necessitatem, qua oppidum suum premitur? Ego nescio quomodo iste possit non exprobrari a Domino, et immunis esse a pœna quam minatus est in (1) Suppl. q. 34. a. 4.

servum pigrum, qui talentum datum negotiationi abscondit, ut habetur ex Matth. 25. 25. et seqq. qui textus ab expositoribus (Corn. a Lapide Calm. et Tirino, cum Ambrosio) explicatur proprie de iis qui opera sua procurare possunt, et negligunt salutem animarum: *Notent hoc* (ait Cornelius) *qui ingenio, doctrina, artibusque dotibus sibi a Deo datis non utuntur ad suam aliorumque salutem ob desidiam, vel metum peccandi; ab his enim rationem poscet Christus Dominus in die judicii.* Admodum terrore plenæ sunt comminationes Domini in negligentibus sacerdotibus: *Si me dicente ad impium, impie, morte morieris; non fueris locutus... ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua requiram.* Ezech. 33. 8. Nec dicant hujusmodi sacerdotes obligationem suam satis explere, si alio modo animabus subveniant, nempe instruendo, corrigendo, orando; non sufficit, dico; quia ipsi tenentur succurrere proximis in eo quod ipsis opus est ad salutem. Si frater ciborum opus habet, non sufficit eum de vestibus providere. Sæpe accidit in oppidans quod plures forte non egent instructione, aut monitione, quia forte jam sunt satis instructi et correcti, sed deest ipsis sacerdos qui eorum confessiones excipiat. Nec valet dicere officium audiendi confessiones esse opus charitatis, et charitatem non obligare cum tanto in commodo, quia est labor insumendus pro acquirenda scientia requisita ad Pœnitentiæ Sacramenti administrationem; quia respondetur, quod licet tale exercitium sit charitatis, nihil minus est munus quod ortum non habet a simplici charitatis motivo, sed ex officio proprio sacerdotali (ut dictum est) cui ex divina institutione hoc munus annexum est, et cui sacerdos satisfacere tenetur, cum id populi necessitas expostulat. De aliis neminem juvat se excusare allegando insufficientiam et imbecillitatem suam; quoad insuf-

ficientiam, suppositis antea dictis, ille tenetur ad studendum, et ad se idoneum efficiendum; quoad autem imbecillitatem, qua quis putaret cum merito excusari, nempe cum humilitatis sensu; audiat quid dicit s. Franciscus Salesius. Sanctus appellat falsam humilitatem eorum qui recusant saluti animarum vacare, sub colore quod propriam debilitatem cognoscunt. Dicit totum hoc esse artificium amoris proprii, et humilitatis perversæ, qua prætextitur propriam socordiam speciosè prætextu colorare. Subjungit quod Deus, nobis aliquid ingenii concedendo, intendit ut nos illo utamur; unde vere humilem se ostendit qui illo utitur, et obedit. Superbo nihil audendum est assumere, tanquam sibi fidenti; humilis contra animo magno esse debet, quia non suis viribus innititur, sed spem in Deum collocat, cui placet suam Omnipotentiam exaltare nostra imbecillitate; et ideo concludit, humilem omnia aggredi posse.

CAPUT. VII.

De casuum reservatione.

128. Reservatio est jurisdictionis restrictio.
 129. Ignorantes non excusantur a casu, bene quidem a censura. Differentia inter casus papales, et episcopales.
 130. Qui reservare possit, etc. De casibus Regularium.
 131. De reservatione injusta; et an Superior absolvendo possit ad alium remittere pro non reservatis, etc.
 132. An peccata venialia, aut interna, aut non consummata, etc.
 133. Quando inferior potest absolvere, etc., et an pœnitens debeat se præsentare, etc.
 134. Si injuste negatur facultas, etc. Si negatur a Prælo regulari.
 135. De peregrinis, quando casus est reservatus tantum extra, aut tantum in patria.
 136. Quomodo intelligendum. In eadem reservationis.
 137. An qui peccat in patria possit absolvi extra illam ab habente facultatem.
 138. An possit absolvi in patria qui

- peccat extra? Et an peccans in patria, possit absolvi a censura extra illam? Et an peccans extra, incurrat censuram ibi reservatam?
 139. Qui recipit in bona fide absolutionem a simplici confessario.
 140. Qui obliviscitur de reservato apud Superiorem, etc.
 141. An ex confessione nulliter facta apud Superiorem, etc.
 142. An simplex possit absolvere dubie reservatum.
 143. Qui post confessionem cognoscit pro certo reservatum.
 144. Qui peccat in confidentiam licentiæ.
 145. An licentiæ extendatur ad peccata post illam commissa.
 146. De facultatibus Episcoporum, et regularium remissive.

128. Reservatio casuum definitur: *Est negatio jurisdictionis circa aliquod peccatum.* Hinc notandum 1. communissimam sententiam esse cum Sanch. Castrop. Holzm. Tamb. Wiggandt Coninch. Antoine Fagnan. Croix et aliis (contra Ronc. Salmant. Ciera etc.) ignorantes non excusari a reservatione, licet invincibiliter eam ignorassent; quia reservatio non est pœna quæ respicit peccatores, ut supponunt adversarii, sed est restrictio jurisdictionis respectu confessariorum; et hoc aperte præcipitur a Trident. ses. 14. c. 7. ubi dicitur: *Nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam (nota) non habet jurisdictionem.* Unde concludit quod sacerdotes nihil possint in reservatis. Nec valet dicere cum Salm. et Ronc. quod licet reservatio directe respiciat confessarios, et limitet eorum facultatem, attamen finis reservationis respicit pœnitentes, ut a peccatis reservatis exterreantur; unde fit quod, cessante fine adequato in ignorantibus, cessat etiam reservatio. Quia respondetur quod finis reservationis est non solum ut fideles advertantur a reservatis, sed etiam (ut dicitur Fagnan. et alii) ut prolapsi convenientes recipiant pœnitentias, admonitiones, et remedia quæ non conveniunt

ab aliis applicari, quam a Superioribus, qui semper existimantur prudentiores, et magis idonei, sicut exprimitur in Trid. loc. cit. *Patribus nostris visum est, ut atrociora quaedam et graviora crimina non a quibusvis, sed a summis dumtaxat Sacerdotibus absolventur.* Ex quo deducitur evidenter quod etiam in ignorantibus non cessat finis adaequatus reservationis. (1).

129. Ex hoc deducitur, ut etiam communiter dicunt aa. citati pro nostra sententia, quod etiam in casibus ab Episcopis reservatis, quibus annexa est censura, licet ignorantes a censura excusentur, cum in ipsis desit contumacia necessaria pro incurrenda censura, nihilominus non excusantur a reservatione; nam haec est differentia inter casus papales et episcopales, quod papales (exceptis duobus qui reperiuntur reservati sine censura, nempe accusatio sollicitationis contra sacerdotem innocentem, ut habetur ex Bulla *Sacramentum* Benedicti XIV. et receptio donorum a Regularibus, ut dictum fuit Tr. 13 n. 8. in fin.) principaliter sunt reservati ob censuram. Et circiter ignorantibus ab illis excusantur circa reservationem, ut docent communiter: uar. Castrop. Sanch. Layman. Mol. Cajet. Gonet Wigand. Abeñ. Salm. Croix Ciera Viva etc. (contra p. Concinam, quem unicum reperio adversum): dum ignorantia certe excusat a censura, ut dicemus Tr. 19 n. 8. et ut expressum est in cap. 2. de Constit. in 6. (2). Contra in casibus episcopalibus, quia principaliter reservatur peccatum (licet iungatur censura), ideoque ignorantibus sicut non eximuntur a peccato, ita nec a reservatione; dum, ut dictum est, propter reservationem super illo peccato penitus sublata est confessario iurisdictio (3).

130. Notandum 2. casus reservare posse omnes Superiores qui potes-

(1) L. 6 n. 581. — (2) N. 580. — (3) N. 581 dubit. 2.

tate ordinaria gaudent, prout sunt Papa, Episcopi, Praelati religionum, et etiam qui potestate quasi episcopali fulgent, sicut declaravit S. C. Conc. apud Fagnan.; non autem parochi, nam ipsis saltem ex consuetudine haec facultas abrogata est (4). Dicitur est Praelatos religionum posse etiam reservare casus, sed ut decrevit Clemens VIII. tantum undecim reservare possunt et non ultra, sine consensu Capituli generalis pro tota religione, aut provincialis pro provincia. Casus autem determinati fuerunt a Clemente, et sunt sequentes: 1. Apostasia. 2. Egressio nocturna, et furtiva a monasterio. 3. Sortilegium. 4. Peccatum mortale contra paupertatem. 5. Furtum mortale de bonis monasterii. 6. Peccatum carnale opere consummatum. 7. Perjurium in iudicio. 8. Cooperatio in abortu foetus animati, etiam effectus non secuto. 9. Occisio vel gravis percussio cujuscumque personae. 10. Falsificatio manus, vel sigilli Officialium monasterii. 11. Malitiosum impedimentum, retardatio, aut aperitio litterarum a Superioribus ad inferiores, vel contra. An autem Praelati possint infligere censuram super alio casu, illum non reservando, affirmat Busem.; sed communiter et probabiliter negant Lugo Sanchez Diana et Holzm. (5).

131. Notandum 3. reservationem non posse emanari, sine justa causa; quare dicunt nonnulli reservationem injustam esse invalidam, quia Trident. dedit hanc facultatem Praelatis reservandi casus in aedificationem, non in destructionem: sed sententia communior et verior cum Laym. Suarez Lugo Holzm. Ciera etc. dicit illam fore graviter illicitam, sed validam; quia sicut potest Praelatus non cedere facultatem pro aliquibus casibus, ita potest etiam reservare eam (6). An autem possit Superior absolvi a reservatis, et pro aliis

(4) N. 578. — (5) L. 6 n. 583. — (6) N. 579.

remittere poenitentem ad inferiorem, alii admittunt propter consuetudinem; sed haec consuetudo communissime negatur a Salm. Cano Nav. Laym. Castrop. Salm. Croix etc. Tantummodo hoc permittitur a praefatis aa. in casu rarissimo magna necessitatis, puta si Superior praepeditus esset aliquo gravissimo negotio et contra poenitens esset in necessitate communicandi, et repugnantiam ostenderet bis peccata sua confiteri (1).

132. Notandum 4. posse etiam reservari venialia, ut communiter admittunt Suar. Lugo Ciera Holzm. Concin. etc. contra Vasq.; quia licet non adsit obligatio confitendi venialia, attamen ipsa remitti nequeunt per Sacramentum, nisi ex Ecclesiae iurisdictio; ideoque sicut illa hanc negare potest, ita etiam limitare (2). Et ita pariter reservari possunt peccata interna, ut etiam communiter dicunt Sot. Silv. Suar. Croix Antoin. etc. Nec obstat dicere Ecclesiam non iudicare de peccatis occultis; dum respondetur quod Ecclesia reservando non est quod iudicat de peccatis internis, sed iudicat de absolute illorum, quae est actus externus (3). Caeterum prudentia exposcit (et hoc fert usus) ne reserventur nisi mortalia, et graviora (juxta normam datam a Concilio, quod dicit *atrociora quaedam et graviora crimina*), et exterius graviora; unde communiter docent Lugo Sanch. Suar. Bonac. Granad. Ciera etc.: peccatum leve in quantum est externum non cadit sub reservatione, licet interne esset grave; quia Superiores non intendunt reservare, nisi peccata externe graviora, et insuper consummata, et perfecta in specie sua. Hinc recte dicit p. Mazzotta, non reservari incestum, et sodomiam extra vas peracutum, neque sodomiam imperfectam, puta inter marem et foeminam, ut dicunt insuper Silvestr. Azor. Bonac. Tourn. etc. (4).

(1) N. 595. — (2) N. 582. dubit. 4. — (3) Ib. dubit. 2. — (4) 583. dubit. 3.

133. Notandum 5. quod, cum non ad potest Superior, potest inferior indirecte absolvere a reservatis, urgente aliqua causa, v. g. ut vitetur scandalum, aut infamiae nota, aut ut satisfiat praecipio paschali, aut si poenitens alias diutius perseverare deberet in mortali, ex eo quia Superior longe abest: ita communiter Suarez Laym. Castrop. Conc. Wigand. Salmant. Ciera Viva etc. (5). Dicitur est *indirecte*, quia cessante impedimento, tenetur postea poenitens se praesentare Superiori, ut directe absolvatur a reservatis; ratio est quia confessarii simplices, ut declaravit Trident. (Sess. 14. c. 7.), *extra articulum mortis nihil possunt in reservatis*: unde extra mortis articulum, licet impedimentum esset perpetuum, si casus est episcopalis, et impedimentum casu cessaret, semper recurrendum est ad Episcopum pro absolute tione directa. Et si casus est papalis et impedimentum est perpetuum, et poenitens ne ad Episcopum quidem recurrere posset (ut debebat, cum non posset adire Papam) etiam obtenta absolute tione in casu necessitatis a confessario simplice, debet saltem se praesentare Episcopo (6); vide dicenda Tr. 20. n. 45. Et advertendum quod tunc, si peccatum est reservatum cum censura, non se praesentando, reincidit in censuram, ut dictum est n. 96. in fine. Cum autem quis haberet peccata reservata, et cum esset in necessitate communicandi, si nullus adesset qui haberet facultatem, an ite teneatur confiteri simplici confessario; et an si confiteatur, debeat illi narrare tam reservata, quam non reservata, vide dicta Tr. 15. n. 27. et 28. ubi diximus teneri confiteri ea, saltem cum necesse est ut confessarius iudicium certum formare possit de ejus dispositione; unde addimus hic, quod si confessarius interrogat, debet omnia manifestare; nam, sicut recte animadvertit Lugo, licet poenitens non

(5) N. 585. — (6) L. 6 n. 585. dubit. 4.

teneatur per se ad aliquod peccatum aperiendum, attamen tenetur illud exponere, cum de illo interrogatur a confessario, qui jus habet noscendi totam conscientiam poenitentis, tum ut cognoscat ejus dispositionem, tum ut remedia applicet, in quibus duobus ille est verus iudex (1). An autem quilibet confessarius absolvere possit moribundum a papalibus præsente Episcopo, vide *præc. n. 97.*

134. Notandum 6. licet Superior injuste negaret facultatem, inferiorem non posse absolvere a reservatis, sicut communiter docent Sotus Suar. Laym. Lugo, Ciera Salm. etc. quidquid dicant Henriq. et Diana; nam sicut est valida reservatio injusta (ut dictum est n. 131.), ita etiam valida est injusta negatio facultatis (2). Cæterum proculdubio graviter peccant Episcopi, qui injuste negant facultatem; et peccant etiam contra justitiam, cum ex tali denegatione notabile damnum subditorum animæ patientur; ita communiter Lugo Suar. Coninc. Quintanad. Fag. Diana et Ciera, ex s. Thoma; præcipue (ait Ciera) si poenitens adduci non possit ut adeat Superiorem. Contra Superior juste semper denegare potest facultatem, donec poenitens notitiam necessariam ei non affert ad reparandum publicum scandalum, aut damnum, nam alias a nemine tamquam indispositus absolvi potest; Suarez, Lugo etc. (3). Advertendum tamen hic circa Regulares, 1. quod (ut habetur ex Bulla 26. Urbani VIII.) declaravit Clemens VIII. quod si Superior regularis negat facultatem confessario deputato, potest hic *pro ista vice* (ut loquitur Bulla) absolvere poenitentem, et ita communiter asserunt dd. Lugo Gabriel Avers. Bus. Salm. cum p. Viva, qui dicit, quod *pro ista vice* intelligitur toties quoties Superior injuste negat facultatem. Et idem dicunt Pelliz. Dian. Quintanad. si illam denegat alteri Religioso doc-

(1) lb. dubit. 2. et 3. — (2) N. 586 ad 3. — (3) N. 586 ad 6.

tiori, et prudentiori, licet non deputato; et idem dicit Pelliz. si denegatur eidem poenitenti. Advertendum 2. quod propter privilegium concessum fratribus minoribus, omnes Regulares semel possunt absolvi a reservatis per eorum confessarios, licet super reservatis careant facultate, Suar. Diana et Rodriq. (4).

135. Notandum 7. circa peregrinos: peregrini in quantum ad casuum reservationem plerumque judicandi sunt juxta leges diœcesis in qua reperiuntur. Unde fit quod si peccatum est reservatum tantum in illa diœcesi, non potest peregrinus absolvi a simplici confessario, etsi illud peccatum non est reservatum in sua patria: ita tenent, contra aliquos communius et verius Suar. Lugo, Bonac. Concin. Wigandt Ciera Diana Salm. etc. cum quadam declaratione S. C. Ratio est quia hodie peregrini, stante communi consuetudine, non absolvuntur jam ex consensu præsumpto suorum Ordinariorum, ut supponunt adversarii, sed ex voluntate Ecclesiæ universalis. Contra reservatio non respicit poenitentes, ut dictum est n. 128, sed confessarios dumtaxat; unde ipsi non possunt absolvere ab illis peccatis tantum, super quibus limitata est facultas (5). E converso si peccatum est reservatum tantum in patria, non autem in illa diœcesi, bene potest peregrinus absolvi ab unoquoque confessario, ut recte docent s. Antonin. Cajetan. Lugo. Suar. Bonac. Cabassut. Conc. Ronc. Mazzot. Salmant. etc. quia hæc est consuetudo approbata communiter ab Episcopis, et Pontificibus, nempe ab Eugenio IV. (ut testatur Lugo) et præcipue a Clemente X. in sua Bulla *Superna*, edita 21. Junii 1670. Modo poenitens proficisceretur a patria sua in fraudem reservationis: *Posse autem* (sunt verba Pontificis) *regularum confessarium in diœcesi in qua est approbatus, confluentes ex alia diœ-*

(4) Ibid. ad 5. — (5) L. 6. n. 588.

cesi a peccatis in ipsa reservatis, non autem in illa ubi idem confessarius est approbatus, absolvere: nisi eosdem poenitentes noverit in fraudem reservationis ad alienam diœcesim pro absolutione obtinenda migrasse. Bulla loquitur proprie de confessariis regularibus, ut observatur; sed intelligitur etiam pro sæcularibus, ut recte dicunt Croix Viva et Roncaglia. et ut declaravit etiam S. C. (1).

136. Quomodo autem intelligenda est clausula illa *in fraudem reservationis*, multæ et diversæ adsunt opiniones. P. Mazzot. cum Tamb. et aliis intelligit, cum casus est deductus in forum contentiosum; sed hæc explicatio nihil concludit, dum Pontifex loquitur de foro sacramentali, non autem de externo. Episcopus Milante intelligit quando poenitens peccasset in confidentiam absolutionis, sed non cum alio proficisceretur, ut facilius ibi absolvi posset: sed nec huic explicationi assentiri valeo: Pontifex enim non loquitur de iis qui peccant, sed de iis qui migrant in fraudem reservationis. Alii alias applicationes afferunt: sed communius et probabilius Lugo Roncaglia Viva, cum Porcella et Fagund. et *Instruct. Confess. nov.* cum Passerino explicant, quando poenitens fine unico et principali proficiscitur, ut alibi facilius absolvatur, et ut proprii pastoris iudicium aufugiat, quia tunc propriè dicitur intervenire fraus, quando elusoria redditur lex, et quidem lex reservationis eluditur, cum poenitens principaliter a patria migrat ut in alia diœcesi facilius absolvatur. Contra non migrat in fraudem, qui aliquo proficiscitur alio fine, v. g. lucrandi indulgentias, aut fine alia negotia agendi, aut citius vel cum minori incommodo confitendi, aut reperiendi confessarium non cognitum, aut prudentiorem a quo melius dirigi possit, et per quem sperat uberiorem conscientia pacem fore consecuturum (2).

(1) N. 589. v. idque. — (2) N. 589. v. quomodo.

137. Dicit autem Roncaglia, quod poenitens, qui discedit aufugiendi fine proprii pastoris iudicium, in aliena diœcesi non potest ne a confessariis quidem, qui super reservatis habent facultatem, absolvi, quia tunc etiam migraret in fraudem (3). Sed contradicunt Milante, et Viva, cum Suar. Nav. Lug. Bonac. cum communiiori dd. qui dicunt quod si casus est reservatus in utraque diœcesi, peregrinus libere absolvi potest ab habente facultatem, et hæc opinio non videtur improbabilis, quia revera tunc non videtur poenitens committere fraudem in reservationem, cum eat ad confessarium approbatum etiam pro reservatis (4). Præterea dicit Mansi, et adhæret etiam Ronc., non posse absolvi qui extra patriam peccatum commisisset reservatum in patria, hoc fine ut postea extra absolvatur. Sed etiam circa hoc oppositum sentio, quia peccator tunc non diceretur discessisse in fraudem reservationis ut absolveretur, sed alio se contulisse, ne reservationem incurreret (5).

138. Contra recte dicunt Castrop. Suar. Coninch. Conc. (quicquid dicant alii) non posse absolvi in patria a reservato poenitentem qui peccavit in monasterio Regularium, licet exempto, quia quamvis hæc monasteria sint exempta etiam quoad locum, ut dictum est *tract. 2. n. 39.*, nihilominus nec per hoc potest eum absolvere confessarius, cui limitata est jurisdictio super tali casu. Et idem currit propter eandem rationem, si poenitens peccasset extra diœcesim, licet ibi talis casus non esset reservatus. Ita etiam dicimus cum Ronc. et Wigandt, contra alios, non posse absolvi a confessario simplici poenitentem extra diœcesim a censura quæ in patria est reservata, quia totam facultatem confessarii simplices ad absolvendum a censuris habent ex *c. Nuper, de Sent. excomm. in 6.* ubi expresse dicitur quod con-

(3) Ibid. — (4) Num. 587. — (5) L. 6. n. 589. v. quomodo.

fessarii absolvere nequeunt a censuris reservatis (1). Dicimus etiam cum Avers. et Mazzot. quod si peregrinus peccat in alia diocesi, ubi ille casus est reservatus, non potest ibidem absolvi a simplici confessario, tum quia ibi ratione delicti jam incurrit reservationem; tum quia confessarius (sicut dictum est n. 135.) non potest absolvere exterum, nisi juxta limites jurisdictionis sibi ab Ordinario suo concessæ. Advertendum tamen quod talis peregrinus jam incurrit reservationem, ut dictum est, non vero censuram illi annexam, ut recte dicunt Suar. Silv. Conc. Sal. Avil. Sayr. Mazz., etc. contra aliquos; nam in cap. A nobis, de Sent. excomm. in 6. dicitur *solos subditos comprehendit sub excommunicatione lata ab Episcopo futuris delictis*. Et ratio, quia censura non incurritur, nisi ab iis qui non tantum subditi sunt, sed etiam contumaces: peregrinus contra, licet fiat subditus ob peccatum, nihilominus non potest dici contumax (2).

139. Quæritur 1. an pœnitens qui bona fide confitetur reservatum confessario simplici, aut si obliviscitur illius, sit valde absolutus? Negat Antoine, dicendo simplicem confessarium, cum nihil possit in reservatis, non posse ne indirecte quidem absolvere ab illis. Sed communior est sententia opposita affirmans (ut fatetur ipse Antoine) cum Suar. Castr. Lugo, Conc. Salmant., etc. et etiam est probabilior, quia confessarius simplex, licet careat jurisdictione circa reservata, non autem caret ea in non reservata; quare jam non reservata directe absolvuntur, et indirecte reservata: nam mortalia non possunt absolvi nisi omnia simul, cum non possit unum remitti, non remisso alio: et cum hæc sententia sit communis, et valde probabilis, si forte falsa esset, saltem supplet Ecclesia quoad jurisdictionem, juxta dicta n. 91. (3)

(1) N. 590. — (2) N. 591. — (3) N. 596. v. quær. 1.

140. Quæritur 2. an pœnitens confessus Superiori, si obliviscitur reservati, possit postea de illo a quovis absolvi? Prima sententia affirmat cum Lugo, Sanc. Castr. Ciera. Salm., etc. dicens tunc præsumi Superiorem solvendo velle etiam eum liberare ab omni vinculo reservationis, sicut pariter dictum est n. 68. de jubileo. Secunda sententia contra negat cum Suar. Silv. Angelo, Conc. Antoine, etc., quia ad auferendam reservationem, ut dictum est, requiritur ut peccatum subjiciatur judicio Superioris, ut ab eo competentem recipiat pœnitentiam, et medicinam: adeo ut non debet judicari ablata reservatio, nisi adsit specialis presumpcio quod Superior voluerit eam auferre. Ratio equidem est valde valida; quæ de re hæc sententia mihi videtur probabilior, ad differentiam sententiæ relatæ n. 68. quia ibi ratione jubilæi conceditur pœnitenti, privilegium posse absolvi a quocumque confessario. Hoc non obstante primam sententiam improbabilem putare nequo; nisi adesset specialis presumpcio quod Superior distulisset absolutionem, si audisset confessionem etiam reservati (4).

141. Quær. 3. an auferatur reservatio per confessionem invalidam Superiori factam. Respondetur: si confessio est invalida, sed inculpabiliter, communiter affirmant Cajetan. Suar. Lug. Wigandt. Castr. Bonac. Ronc. Coninch. Holzm. Croix, et Salm. (contra Concinam), quia tunc jam ex una parte Superior intendit actualiter, et absolute pœnitentem liberare tam a peccato quam a reservatione; et ex alia parte, jam pœnitens subjicit peccatum suum Superioris judicio, et ab ipso jam recepit remedia et pœnitentiam, quam semper tenetur adimplere, licet postea percipiat confessionem fuisse invalidam, ut advertit Bon. Nec valet dicere quod Superior, et tanto minus delegatus non auferunt reservationem, nisi per absolutionem; via quoad Superior-

(4) Lib. 6. n. 597.

rem, bene potest ipse concedere illam extra Sacramentum; et in eo casu bene præsumendum est auferre velle; et in quantum ad delegatum, licet iste non possit sine absolutione eam auferre, nihilominus tunc judicatur posse eam auferre ex voluntate ipsius Superioris, aut saltem virtute consuetudinis approbatæ ex auctoritate communi dd. (1). Major difficultas fit, quando confessio est sacrilega, tunc dicunt absolute Holz. Viva, Ronc. Conc. et Croix non auferri reservationem, quia non præsumitur Superior velle, ut subditus ex suo scelere beneficium reportet. Sed pariter communis affirmant Suar. Lugo. Castr. Bonac. Vasq. Filliuc. Salm. Cajet. Coninch. etc., et non improbabiler, quia alius est finis confessionis, qui est remittere peccatum; alius est finis reservationis, qui est ut subjiciatur peccatum judicio Superioris, et hic jam obtinetur; et licet Superior ex voluntate interpretativa nollet, nihilominus jam vult voluntate actuali illam auferre. Secus autem dicendum (ut recte advertunt Lugo Suar. et Vasq.), si pœnitens culpabiliter taceret peccatum, aut, addit Suar., si ipso confiteretur reservatum sine animo illud vitandi, aut pœnitentiæ satisfaciendi modo postea non mutaret voluntatem (2). Et secus etiam currit de confessione sacrilega, aut invalida facta in jubileo, ut dictum est *præc. n. 66* quia ibi alia procedit ratio.

142. Quæritur 4. in dubio an pœnitens nec ne incurrit aliquid reservatum, an possit a simplici confessario absolvi? Respondetur: quando dubium est facti, nempe utrum peccatum fuerit veniale, an mortale, et an mortale fuerit nec ne consummatum, tunc apud omnes (excepto Wigandt) pro certo habetur quod possit; ita Suar. Sanch. Lug. Conc. et alii; quia reservatio utpote odiosa, est strictè interpretanda, unde intelligenda de peccatis certe gravibus,

(1) N. 598. — (2) 598. v. quær. 4.

et consummatis, ut dictum est n. 132. Si vero dubium est circa jus, nempe quando controversatur inter dd. an aliquod peccatum sit vel non reservatum confessario; in hoc casu negant Conc. Wingandt, et Antoine, cum Armil., dicentes quod confessarius non potest absolvere cum jurisdictione quæ tunc ei dubia facta est. Sed etiam in tali casu aa. citati, et communiter etiam affirmant Filliuc, Hurtadus, Bonac. Sa, Henriq. Anaclet. Elbel, Viva, Spor. Salm. etc., et hoc sive dubium sit positivum, sive negativum, quia in utroque currit eadem ratio; dum in dubio confessarius possidet facultatem absolvendi. Præterquam quod, cum hæc sententia sit communis, et probabilissima, in casu quo forte esset falsa, supplet Ecclesia. Nec obstat dicere quod Clemens VIII. suo Decreto prohibuit confessariis privilegiatis absolvere a casibus Bullæ *Cæne*, licet essent *dubie reservati*; et quod pariter in Extrav. Perlectis, vetitum est Episcopis absolvere a percussione gravi clericorum etiam in dubio an sit gravis vel levis, quia respondetur quod ambæ hæc prohibitiones magis confirmant nostram sententiam: ergo, dicimus: In aliis casibus reservatis exceptis hiis duobus, recte potest dari absolutio, nam *exceptio firmat regulam*. Sed hic notandum quod Clemens (ut referunt Ronc. et Antoine) anno 1602 moderavit præfatum Decretum, auferendo illa verba *etiam dubie reservatis* (3). Limitant autem nostram sententiam Sanch. Bonac., etc., in casu quo illud peccatum reservatum judicaretur in foro externo; sed hæc limitatio merito etiam refellitur a Lug. Escob. Spor. Tamb. et Salm., quia differt forum externum ab interno. In illo attenditur presumpcio, et non præstatur pœnitenti fides. Sed in hoc sacramentali omnino creditur pœnitenti, donec non constet de opposito (4).

(3) L. 6. n. 600. v. quær. 4. — (4) Ibid. v. limitant.

143. Quæritur 5. an qui confessus est simplici confessario dubie reservatum, omnino liberetur a reservatione, etiamsi postea illud cognoscat certe reservatum? Negat p. Conc.; sed affirmant communiter Lugo, Dicast Aversa, Spor. Viva, Sanch. et Salm. cum aliis; quia cum confessus sit peccatum tanquam dubie reservatum, jam directe absolutus est (ut fatetur ipse p. Conc.) ideoque remanet directe reservatio ablata. Alius est casus, ut diximus præc. n. 31., quando pœnitens confitetur peccatum uti dubium, et deinde recedatur esse certum, quia tunc tenetur ipse iterum confiteri ut certum, ut suppleat integritati, et ut exponat confessario, ut revera fuit in conscientia; sed in casu nostro, remisso peccato, est jam, ut dictum est, ablata reservatio; unde cessat obligatio adeundi Superiorem, ut liberetur ab illa (1).

144. Quæritur 6. an possit absolvi a reservatis, qui peccavit in confidentiam licentiæ? Aliqui dubitarunt; sed communior sententia affirmat cum Sanch. Lug. Fill. Bon. Molfes. Salm. Aver., etc. Ratio est, quia, esto Superior nolit ut subditus ansam capiat occasione licentiæ, attamen non intendit postea absolutionem negare pœnitenti, quem vere pœnitet sui peccati et proponit illud vitare. Idem diximus de jubilæo n. 69. (2).

145. Quæritur 7. an licentia data pro reservatis extendi possit ad peccata post ipsam commissa? Respondetur non extendi jam, si licentia datur pro solis peccatis speciatim nominatis, aut pro numero determinatis; secus vero si indefinite conceditur; ita communissime Lugo, Ronc. Bonac. Passeri Præpos. Aver. Dicast Salm. etc. excipitur tamen, si pœnitens, ut præsertim licentia concessa est, aliud peccatum committeret post notabile tempus, v. g. post mensem, aut si licentia concessa fuis-

(1) Il. v. quæ 2. — (2) N. 601.

set intuitu alicujus festivitatis particularis (3).

146. Quoad autem facultates Episcoporum absolvendi a casibus papalibus occultis, et impeditis, vide dicenda tract. 20. de privi. n. 36. v. Dubitatum fuit, et n. 38. et quoad facultates Regularium, vide ibidem ex n. 95. et seqq.

CAPUT VIII.

De sigillo confessionis.

147. Obligatio sigilli.

148. De iis qui tenentur ad sigillum.

149. An teneatur qui est requisitus de concilio a confessario ex pœnitentis licentia.

150. An consultus ab ipso pœnitente.

151. An qui legit solum confessionis.

152. Cadunt sub sigillo. I. Peccata etiam levia. II. Peccata complicit, sed ex licentia pœnitentis potest admoneri complex.

153. III. Objectum peccati. IV. Pœnitentia. V. Circumstantiæ, sed non impertinentes. VI. Revelationes, et virtutes quando, etc. VII. Scrupuli.

154. VIII. Defectus naturales.

155. Casus de pœnitente surdo.

156. Casus in quibus non adest obligatio sigilli. De licentia pœnitentis; et an liceat eum admonere intra confessionem, quin ab eo petatur licentia.

157. Casus in quibus læditur sigillum.

I. Qui diceret in monasterio, etc.

158. Qui diceret in oppido, etc.

159. II. Qui utitur notitia confessionis ad gubernationem, cum gravamine, etc.

160. Si redit pœnitens mala conscientia.

161. An confessarius possit sibi aversare de damnis, etc.

162. An possit præberi schedula confessionis, etc.

163. Si pœnitens minetur mortem, etc.

164. An liceat uti opinionibus probabilibus, etc.

147. Sigillum sacramentale inducit obligationem tacendi peccata et omnia alia in confessione manifestata in ordine ad absolutionem etiam colloquendo cum ipsomet pœnitente:

(3) N. 601. quæ 4.

et hæc obligatio est ita stricta, ut confessarius in nullo casu et tempore possit ea revelare, licet mortem subiturus esset. Ut clarius super hæc materia valde implicata procedam, adnotemus hic primo loco eos qui tenentur ad sigillum: secundo ea quæ cadunt sub sigillo: tertio casus in quibus læditur sigillum: quarto casus in quibus non læditur.

148. Et primo loco adnotabimus eos, qui tenentur ad sigillum. Generaliter loquendo, tenentur omnes ii, ad quos quocumque modo pervenit notitia confessionis. Sed loquendo in particulari, tenentur 1. Confessarius, qui frangendo sigillum tria peccata committeret: sacrilegii ob injuriam quam infert Sacramento, injustitiæ qua afficit pœnitentem et etiam defractionis, si peccatum non esset publicum. Confessarius, si forte interrogaretur de peccatis auditis, potest recte affirmare etiam juramento se nihil audivisse; nam de omnibus, quæ ipse in confessione excepit, nullam habet scientiam communicabilem; ita communiter s. Anton. Suar. Laym. Wigandt, Antoine, et alii cum s. Thoma (1) qui dicit: *Potest jurare, se nescire, quod scit tantum ut Deus.* Et hoc etiamsi, ut dicunt Lug. Vasq. Suar. Laym. Croix; etc. (contra Conc.) confessarius requisitus esset ad respondendum non ut homo, sed ut Dei minister: aut si requisitus esset ad respondendum sine æquivocatione, ut dicunt Lugo, Holzm. Croix, etc.; nam tunc ille jam respondet sine æquivocatione, nempe intelligitur sine illo æquivoco quod potest licite omitti; nam contra interrogans non habet ius ut ei respondeatur sine illo æquivoco quod non potest omitti sine peccato. Si vero confessarius interrogatur, an vel ne dederit absolutionem pœnitenti, respondere debet: *Functus sum officio meo.* Sed sic dicere aliquando etiam suspensionem negatæ absolutionis afferre potest; unde omnibus istis interrogationibus teme-

(1) In 4 dist. 21. q. 3. a. 1. ad 3.

re factis semper satius erit respondere exprobando sic: *Suntne interrogationes faciendæ!* Si autem accideret casus quod confessarius non absolvisset, et clericus interrogaret, utrum pœnitens communicatus sit. Confessarius respondere debet: *Interroga eum, an velit communicare* (2). 2. Tenetur etiam ad sigillum Prælati qui requisitus fuit de licentia pro casibus reservatis, ut recte dicunt Suar. Lugo, Conc. et Salm. (contra Castropal. et Vasq.); quia secus redderet odiosa confessio. 3. Interpres. 4. Qui audiret aliquod (etiam casu inculpabiliter) a pœnitente prolatus in ordine ad confessionem, ut dicunt commun. Bonac. Laym. Castrop. Salm., etc. contra Sot. Ita pariter qui auscultat peccatum voce elata confessum, sed in aliqua necessitate naufragii, conflictus, etc.; secus autem si pœnitens tantum ad suam confusionem vellet publice confiteri, Castr. Coninch. Salm., etc. 5. Omnes quibus aliquid sacrilege revelatum est, communiter Laym. Holz. Salm. Conc. Spor., etc. 6. Laicus qui dolo se finxisset confessarium, Suar. Lugo, Ronc. et alii communiter contra Sotum, et Vasq. 7. Qui alterius rudis confessionem scripsit. Nonnulli addunt etiam pœnitentem sub eodem sigillo sacramentali teneri ad reticenda ea quæ confessarius ei dicit; sed hoc negat communis et vera sententia cum Layman, Wigandt. Suar. Castrop. Bonac. Salm. Holzm. Busemb., etc. quia revera jus sigilli institutum est in pœnitentium beneficium. Omnes tamen conveniunt cum Holz. pœnitentem vinculo secreti naturalis teneri ad reticenda a confessario sibi dicta, quorum pro palatio potest illi demerere esse; et ego subjungo tunc vinculum esse strictius simplici naturali; dum consilia ab aliis data sunt spontanea, sed illa confessarii data sunt ex officio et obligatione; unde infero quod rarissimus esse posset casus in quo pœni-

Lib. 6. n. 645. 646.